

Complexnummer: 513176

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

complex

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

513177, 513178

Woonplaats

Wijnjewoude

Gemeente

Opsterland

Provincie

Fryslân

Locatie van het hoofdobject

Breeberchspaed 3, 9241 WP te Wijnjewoude

Complexomschrijving

Inleiding

Het complex bestaat uit een ARBEIDERSWONING en een STOOKHOK gebouwd in 1920 in Ambachtelijk-traditionele trant naar ontwerp van de aannemers gebroeders Tj. en D. Keuning uit Wijnjeterp voor Steven Duursma. Het complex is gelegen op een ruim eigen erf met gedeeltelijk onbevloerde paden, een karakteristieke sier- en moestuin en een voor het complextype typerende aangroei van aanbouwsels en bijschuren. Het woonhuis behoorde oorspronkelijk tot een groep niet planmatig gebouwde verspreid staande woningen in een gedeeltelijk ontgonnen gebied. Het onderhavige complex is het enige van de groep dat bewaard is gebleven. De open ligging in de weilanden (en voorheen de heidevelden) is voor het karakter van het complex van groot belang. De gedeeltelijk stenen en houten bijschuren en aanbouwen zijn voor de bescherming van rijkswege van ondergeschikt belang vanwege de te geringe ouderdom.

Waardering

Het complex van arbeiderswoning met karakteristieke erfindeling met stookhok, gelegen op een ruim eigen erf uit 1920, is van cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als exponent van de sociaal-economische ontwikkeling van het gebied,
- als uitdrukking van de architectonische ontwikkeling, m.n. als voorbeeld van de standaardisatie van kleine arbeiderswoningen ten plattelande,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de typologische verwantschap met de keuterboerderijtjes,
- vanwege de karakteristieke erfindeling,
- vanwege de redelijke mate van architectonische gaafheid van de samenstellende onderdelen van het complex,
- vanwege de zeer hoge mate van visuele en structurele gaafheid in relatie tot de open omgeving,
- vanwege de hoge mate van oorspronkelijkheid van het interieur en van de interieuronderdelen,
- vanwege de redelijke mate van zeldzaamheid.

Monumentnummer*: 513177

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	14 september 1999
Kadaster deel/nr	82787/179

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wijnjewoude	Opsterland	Fryslân

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Wijnjewoude	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Duurswoude	C			690

Omschrijving**

Inleiding

De ARBEIDERSWONING van het krimptype werd gebouwd in 1920 in Ambachtelijk-traditionele trant naar ontwerp van de aannemers de gebroeders Tj. en D. Keuning. Het woonhuis werd gedeeltelijk gebouwd op oude fundamenteën van 'oude hamburger klinkert'. De veenarbeiderswoning is gelegen op een ruim eigen erf met gedeeltelijk onbevloerde paden, een boenplaats met welput en een sier- en moestuin, en behoorde oorspronkelijk tot een groep van niet planmatige gebouwen, verspreid staande woningen in een gedeeltelijk ontgonnen gebied. Het onderhavige pand is de enige woning van deze groep in het gebied die bewaard is gebleven. De woning is een eenvoudig welhaast gestandaardiseerd type dat ook door woningbouwcorporaties werd gebouwd; vergelijk met bijvoorbeeld Betonwei 30 te Harkema (Achtkarspelen). De woning vertoont typologische verwantschap met de keuterboerderijen: in het achterhuis bevond zich een veestalling. De houten bijschuren en aanbouwen aan het casco van het hoofdobject zijn voor de bescherming van rijkswege van ondergeschikt belang.

Omschrijving

De arbeiderswoning van het krimptype heeft een vorenspringende woonkamer met een schuurgedeelte onder een doorgaande nok. Het zadel-schilddak is belegd met gesmoorde Friese pannen; de goot rust op gemetselde gootklossen. De nok aan de voorzijde is voorzien van een sierspantje met een makelaar, aan de achterzijde een klein uilebord. Op de nok aan de voorzijde staat een schoorsteen, thans zonder schoorsteenbord. De buitenmuren zijn halfsteens opgetrokken in rode Groninger (strengpers-) bakstenen; de binnenmuren zijn halfsteens van kalkzandsteen met een trasraam in mondklinker Groninger bakstenen. In de voorgevel van de woonkamer zijn twee H-vensters onder segmentbogen met witte kalkzandstenen sluit- en aanzetstenen en met in het trommenveld rode en witte bakstenen. In de geveltop twee vierkante zolderraampjes onder een rollaag van rode en gele bakstenen. Aan de zuidzijde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een smal H-venster en in de krimpmuur een klein H-venster. In de lange zuidgevel zijn een rechthoekig venster, de zij-ingang waarheen een betonnen pad leidt, een getoogd gietijzeren zesruits stalraam en een deur met een ijzeren negenruits zijlicht. Naast de zij-ingang is een regenwaterput van beton met een ijzeren putdeksel. Aan de gedeeltelijk beraapte achtergevel is een houten aankapping onder doorgetrokken achterschild. De noordelijke zijgevel van het woonkamergedeelte is vrijwel geheel blind met uitzondering van een smal H-venster onder rollaag van rode en witte bakstenen en een provisiekelderraam. In de noordgevel van het stalgedeelte een ijzeren vierruits raampje, een dubbele houten schuurdeur en een staldeur met een ijzeren negenruits zijlicht. Aan de noordzijde is een houten privaatgebouw naast de gierkolk.

Het interieur van de woonkamer is in redelijke mate oorspronkelijk en bevat ondermeer een bedstedewand. De indeling van het stalgedeelte is gewijzigd.

Waardering

De arbeiderswoning met in pandige veestalling uit 1920 is van algemeen cultuurhistorisch en architectonisch belang:

- als exponent van de sociaal-economische ontwikkeling van het gebied,
- als uitdrukking van de architectonische ontwikkeling, m.n. als voorbeeld van de standaardisatie van kleine arbeiderswoningen ten plattelande,
- vanwege de typologische verwantschap met de keuterboerderijtjes,
- vanwege de hoge mate van architectonische gaafheid,
- vanwege de zeer hoge mate van visuele en structurele gaafheid in relatie tot de open omgeving,
- vanwege de redelijke mate van oorspronkelijkheid van het exterieur en van de interieuronderdelen,
- vanwege de redelijke mate van zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513178

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	14 september 1999
Kadaster deel/nr	82787/171

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Wijnjewoude	Opsterland	Fryslân

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Wijnjewoude	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Duurswoude	C			690

Omschrijving**

Inleiding

Het STOOKHOK bij de arbeiderswoning is in 1920 gelijktijdig met de arbeiderswoning in Ambachtelijk-traditionele stijl gebouwd door de aannemers de gebroeders Tj. en D. Keuning. Het bevindt zich tegenover de zij-ingang van het woonhuis en is er visueel mee verbonden door een met beton bevloerd pad. Naast het stookhok is een boenplaats.

Omschrijving

Een klein stookhok dat op rechthoekig grondplan is opgetrokken in rode strengpers bakstenen, onder een zadeldak belegd met zwart geglazuurde Hollandse pannen. Op de nokhoek staat een schoorsteen. De geveleinden worden afgesloten door een waterbord met windveer. In de zijgevels een kleine rechthoekig ruit in het metselwerk; een opgeklampte toegangsdeur.

Waardering

Het stookhok bij de arbeiderswoning, gebouwd in 1920, is van architectuurhistorisch belang:

- als essentieel en contemporain onderdeel van het complex,
- vanwege de overeenkomst in materiaalgebruik met het hoofdgebouw,
- vanwege de hoge mate van gaafheid,
- vanwege de structurele en visuele gaafheid in relatie tot het complex.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Stookhok